

Tuinen tot in de finesses uitgedacht

Voor Martin Veltkamp is een tuin als een kamer zonder dak, hij is minstens even comfortabel.

Bij Duotuin is meubilair onderdeel van het ontwerp. Beplanting krijgt vaak een prominente plek in het midden.

Over alles denken ze na, van de kleur van de kussens tot de veedrinkbak waarin gebadderd wordt. Tuinontwerpers Martin Veltkamp en Tom Mosman en Margriet Essink van Duotuin laten weinig aan het toeval over. Hun werkwijzen vertonen overeenkomsten, maar resulteren in zeer verschillende eindproducten.

Tekst Miranda Vrolijk
Beeld Ferry Noordam en Emiel van den Berg

Zelfs het servies dat op de tafel komt, zou tuinontwerper Martin Veltkamp uit Bergschenhoek het liefste zelf uitkiezen en hij deinst er niet voor terug om airconditioning en kunstgras toe te passen. „Ik wil overal invloed op hebben.“ Ook Tom Mosman en Margriet Essink van Duotuin uit Rotterdam denken hun tuinen tot in de finesses uit. Stoelen en tafels maken altijd onderdeel uit van hun ontwerp en worden door hen zelf voor elke tuin opnieuw ontworpen.

De tuinontwerpers deden tijdens de tweede bijeenkomst op 24 oktober in de debattenreeks over tuinarchitectuur die Makebljide organiseert (zie kader) een boekje open over hun werkwijze. Daarmee hebben beiden naam en faam gemaakt in de tuinontwerperwereld. Duotuin heeft verschillende prijzen gewonnen, onder meer de Persprijs en de Vakprijs van de Tuin van het Jaar-competitie (zie T&L 21A van 2004 en 2005). Veltkamp heeft het zover geschopt dat hij een tweede vestiging in Dubai is begonnen en al eens met de Georgische president om de tafel heeft gezeten voor de inrich-

ting van een stadspark. Redenen genoeg volgens de organisatie om de ontwerpers te vragen voor de debattenreeks, waarin tuinontwerp centraal staat als een vakdiscipline die zich steeds meer apart van de landschapsarchitectuur ontwikkelt.

Altijd buiten kunnen zijn

Bij Martin Veltkamp draait het om het creëren van zoveel mogelijk genotsmomenten. Een tuin is volgens hem als een kamer zonder dak, je moet je er altijd kunnen terugtrekken. Een terras met een afdak en meubilair dat in weer en wind blijft staan, zijn daarom belangrijke elementen. De buitenruimte moet minstens even comfortabel zijn als de kamers binnen. Daarom kenmerken zijn tuinen zich door een grote ruimte om te zitten met dito meubelen en grote barbecues. De materialen zijn eenvoudig, grof en strak. Verder is de ontwerper niet vies van het toepassen van veel verharding, tuinairconditioning, gekoelde jacuzzi's, keukens, buitendouches en veel verlichting. „Zodat de tuinbeleving top wordt.“

Tuinarchitectuur_nu

Tuinarchitectuurcentrum Makebljide in Houten organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL) de komende maanden de debattenreeks 'tuinarchitectuur_nu'. Elke laatste vrijdag van de maand geven bekende tuinontwerpers en

-architecten lezingen over de status quo van de hedendaagse tuinarchitectuur in Nederland. Aanleiding daarvoor is het uit elkaar groeien van de disciplines tuinontwerp en landschapsarchitectuur. Terwijl volgens de organisatoren deze twee elkaar juist zouden moeten inspireren, als twee polen van

hetzelfde vakgebied. Of zoals wijlen Pieter Buys placht uit te drukken: 'De tuinarchitect denkt van binnen naar buiten, de landschapsarchitect van buiten naar binnen'. Vrijdag 24 oktober vond het tweede debat plaats. Op 28 november, 30 januari en 27 februari staan de volgende gepland.

Zo blijft in hun ontwerpen het meubilair ook altijd buiten staan, eveneens vaak onder een afdak. „Het moet uitnodigend zijn.“ Ook de materialen die het duo toepast zijn net als die van Veltkamp eenvoudig, ruw en eerlijk. Met dit verschil dat ze bij Duotuin al een leven achter de rug hebben. Neem de steigerbuizen waarmee ze structuur aanbrengen en de rijplaten die vaak als pad en tafel dienen; het is gebutst en getekend materiaal.

Eveneens vind je in hun tuinen koken- en badmogelijkheden, alleen zijn die van Duotuin van een veel baselere soort. Zo kan de buitenkeuken enkel bestaan uit een kookplaatje met een gasfles en kun je badden in een Franse veedrinkbak of onder een simpele buitendouche.

Een groot verschil tussen de tuinontwerpers is dat bij Duotuin de beplanting wel een grote rol speelt. Zo merkte Mosman op dat de charme van het zelf tuinieren hem niet vreemd is. De beplanting krijgt van het hoveniersduo daarom dikwijls een prominente plek in het midden van de tuin, daarmee wijken ze af van de traditie om de borders vooral aan de randen van de tuin te plaatsen. En hoewel ze zich realiseren dat tegenwoordig een tuin vooral een plek is om te relaxen in tegenstelling tot de nutstuinen van vroeger, juichen ze het wel toe als hun klanten een kippenhok willen of een plek waar ze de was kunnen drogen. „Die hoeven zeker niet te detoneren.“

Zowel Veltkamp als Duotuin hebben een drang om te experimenteren. Zo probeert Veltkamp momenteel hoe hij rood koper versneld groen kan krijgen. Dit gebeurt echter alleen in de werkplaats van het bedrijf, hij zal nooit bij de klant in de tuin een experiment uitvoeren. Daarvoor moet het eerst compleet uitontwikkeld zijn. Duotuin probeert eveneens nieuwe technieken en materialen uit, maar dit

gebeurt wel vaak bij de klanten in de tuin. „Maar die zijn daar ook voor in, zij durven dat aan.“

Een voorbeeld van een probeersel van Duotuin is hun ontwerp 'Polderkolder' dat in Makebljide ligt. In de tuin dragen de wilgen het pad van rijplaten, doordat er onder in de stammen een buis is gestoken. Het is de bedoeling dat naarmate de bomen groter worden en zij de buizen compleet bedekken, het net lijkt alsof het pad tussen hen zweeft. Hoewel Duotuin het experiment helemaal heeft uitgedacht, kleeft aan de uitkomst een zekere onzekerheid. Toch is dat voor hen geen reden om een experiment te laten.

Verinterieurisering tuinen

Een ander groot verschil tussen de vakgenoten zijn hun inspiratiebronnen. Voor Veltkamp zijn de interieur- en modewereld belangrijk. Dit is goed te zien aan zijn ontwerpen, waarin een zekere 'verinterieurisering' optreedt. Ook dwingt hij zichzelf af en toe een uurtje naar de muziekzenders TMF of MTV te kijken. „Zodat ik weet wat er speelt.“ Aan Duotuin zijn deze bronnen niet besteed. Meubilair is voor hen ook erg belangrijk, maar daarvoor gaan zij niet te rade in de interieurwereld. Voor hen zijn het omringende landschap en het buiten zijn in het algemeen bronnen waaruit zij putten.

Waar de tuinontwerpers elkaar wel weer in vinden is de vraag die zij bij het ontwerpen centraal stellen. Wat de klanten mooi vinden is niet belangrijk, maar wáárom ze iets mooi vinden. En die vraag is meteen ook veel moeilijker om antwoord op te krijgen, beamen ze alledrie. „Daarmee komt de tuin misschien niet vol te staan met wat mensen eerst voor ogen hadden, maar hij voldoet uiteindelijk wel aan hun wensen.“ ■